

Asia: VN/13714/2025

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle hyvinvointialue- ja maakuntajakolain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Ehdotettu hyvinvointialuejakolaki (1 lakiehdotus)

Ehdotetun hyvinvointialuejakolain peruslähtökohta on kannatettava siltä osin, että maakuntajako olisi edelleen kaikkia hallinnon aluejakoja koskeva perusaluejako. Hyvinvointialuejaon, kuten muunkin yksittäisiä kuntia laajemman hallinnollisen jaottelun, tulisi lähtökohtaisesti aina perustua maakuntajakoon. Hyvinvointialuejaossa useamman kuin yhden maakunnan muodostama hyvinvointialue tulisi olla erittäin vahvasti perusteltu poikkeus.

Lainsäädännön muutos pyrkii ennakoimaan tilannetta, jossa hyvinvointialueita liitettäisiin yhteen. Lapin liitto ei näe tarkoituksenmukaisena kehittää lainsäädäntöä tilanteeseen, jossa Lapin hyvinvointialue menettäisi itsenäisyytensä tai olisi osa Lapin maakuntaa laajempaa hallinnollista aluetta.

Mikäli hallituksen esitysluonnos etenee lainsäädännöksi, Lapin liitto pitää tärkeänä, että mahdolliset hyvinvointialuejaon muutokset eivät saa heikentää maakunnan kehittämisen edellytyksiä. On myös muistettava, että hyvinvointialueella on korvaamaton rooli maakunnan aluekehitykselle ja elinvoiman kehittämiseksi.

Ehdotettu maakuntajakolaki (2 lakiehdotus)

Maakunnan liittojen kannalta on tärkeää, että maakuntajaon perusteet huomioivat riittävästi alueiden kehittämisen ja suunnittelun tarpeet, kuten työssäkäyntialueet ja elinkeinoelämän yhteydet. Maakuntajako muodostaa perustan myös EU:n NUTS-luokituksille, jolla on suora merkitys rakennerahastojen suuntaamiseen. Siksi maakuntajaon vakaus ja kytkentä aluekehittämisen rakenteisiin on myös kansainvälisen vaikuttamisen näkökulmasta olennaista.

Ehdotetut muutokset hyvinvointialuelain 27 §:ään ja 87 §:ään

-

Muut huomiot esityksestä

Mikäli lainsäädäntö toteutuu esitetyssä muodossa on tärkeää, että kuntien näkemykset ja maakuntien erityisolosuhteet, kuten väestörakenne, harva asutus ja etäisyydet, huomioidaan tarkasti. Jo nykyisellään Lapin hyvinvointialue kattaa noin 30 % koko Suomen pinta-alasta. Se on näin ollen maantieteellisesti ylivoimaisesti suurin hyvinvointialue Suomessa ja alueen olosuhteet poikkeavat merkittävästi muista hyvinvointialueista. Ihmisten palveluista, -niiden laadusta, saatavuudesta ja oikea-aikaisuudesta on huolehdittava asuinpaikasta riippumatta.

Takkula Hannu
Lapin liitto

Knutars Heli
Lapin liitto